

Szerkesztési iroda:

uri-utca, Lukács-ház 9. sz. alatt
balra, hová a lap szellemi részét
illető közlemények intézendők.
Bérmontetlen levelek csak ismert
kezektől fogadtatnak el.

Kiadó hivatal:

Réthy Lipót könyvnyomdája, hová
a hirdetések, előfizetési pénzek és
kiadása körüli panaszok bérmontve
intézendők.

ALFÖLD

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési feltételek:

Helyben:	[Vidékre:
Egész évre 12 ft	Egész évre 14 ft
Fél évre 6 ft	Fél évre 7 ft
Negy. évre 3 ft	Negy. évre 3.50.

Hirdetmények díja:

6 hasábszoros petítor egyszeri hirdetésnél 6 kr., a minden következőnél 4 kr. Bélyeg-díj külön 30 kr.
Nyílt-tér sora 15 kr.

Arad, július 13-án.

(=) Ha a párisi lapok rodomontádjai s Grammont herczeg gyújtogató beszédje több akar lenni bizonyos oldal felé irányzott tüntetésnél, úgy kétségtelen, hogy ma egy nagy háború előestéjén állunk. Egy oly háború, melyben nem azok fognak megveretni a lehet — tönkretétetni, kik azt megkezdik, hanem kik elég esztelenek lesznek, részint régebbi szó- és írásbeli ígéreteknél fogva, részint pedig a Poroszország ellen táplált boszúvágnak engedve, előbb-utóbb Franciaország támogatására föllépni.

Hihető-e, hogy most azonnal kitör a harc? azzal most nem foglalkozunk; mi s velünk együtt minden igazságos ember inkább azt kéri: mi e r t volna tulajdonképp háború? Erre határozottan felelhetni, hogy arra sem ok, sem jog nem forog fenn. Kik meg nem veszteget bizonyos kormányoktól sugalmazott és jutalmazott lapok porosz ellenes magatartása, a ki tudja, hogy miért kell e lapoknak mindenképpen elhítni a közönséggel, hogy Franciaország érdeke egy Hohenzollern trónjelöltségével meg van sértve s e miatt Európát a jog színezetével lángra boríthatja: az nem fog e taktikán, ezen arcátlan misticfikáción csodálkozni, de igenis azon, hogy akad mivel hírlapolvasó, ki azoknak hitelt tud adni.

Lássuk. Egy herczeg, ki sokkal közelebbi rokona III. Napoleon, mint a porosz királynak, kinek lépései fölött a porosz király semmi tekintetben sincs jogosítva örökölni, annál kevésbé gyámkodni, egy független nép kormányát által fölhívati, hogy vállalja el a koronát. E herczeg esetleg német származást s Hohenzollern néven nevezetik; ő unja magát, mivel mint többi herczeg társainak, semmi dolga sincs, s elvállalja ezen sok szabadalommal járó címet s királyi csecsebecsét. Ha akad egy nép, mely oly örült, hogy midőn százados harc és nyomor után, egyik fejedeleme nevezett vampyrját elűzte, szabad lehet s magára nézve a legöröklétesebb kormányformát: a köztársaságot választhatja, újra egy öt esetleg elnyomható királyt hajhász: ám legyen, szabadságában áll tenni, amit akar, hasonlólag, ha akad egy herczegi címnek örvendő ur, ki a mai Spanyolországba királynak menni vállalkozik: ahhoz sincs senkinek semmi köze.

Mert annyit csak a tizenkilencedik század hetedik évtizedében el kell ismerni minden művelt embernek, hogy egy teljesen független nemzetnek, mely háborítlanul elkergetheti legitim uralkodóját, anélkül, hogy egy hatalom is fölszólalt volna, joga van fejedelmét is választani a kit akar. De eltekintve a népjogtól, mi jogziemen támadhatja meg e jelöltségért Napoleon Poroszországot?

Vilmos király sem erkölcsi, sem anyagi erőszakkal nem ülteti Hohenzollern a spanyol trónra, sőt ünnepélyesen kijelenti Európát, hogy rá nézve ezen ügy egészen közönyös, miután még joga sincs nevezett herczegre a jelöltség elfogadására akár fölhatalmazni, akár attól eltiltani! Hol van itt a jog, azért Németországnak hadat izenni?

De minek is ez alakoskodás, e hypokrita okoskodás oly ember részéről, ki más hatalmaknak számtalanszor jogos ürgyét szolgáltatott már a háború megkezdésére. Egy Napoleon szól beavatkozásról s háta megett folytatott diplomatiái eselszövényről, ki s e g é d k e z e t nyújtott Bismarcknak egy másik Hohenzollernnek a romániai trónra való becsempészéséhez, ki egy nemzet megrontására ma is ott tartja csapatait Rómában, ki szuronyával fedezi azon elemet, mely a csalhatlanság kimondásával ma holnap az egész világ katolikussainak nyugalma s egyetértését fogja földolgozni, ki egy más világrészbe küldte katonáit, hogy egy független népre egy idegen fejedelmet ráerő-

szakoljon, s gyáván, hitszegőn e nemeszívű félrevezetett áldozatot cserben hagyta, — ki folyton egyik nemzetiséget a másik ellen uszít, ki világrészünk összes államait kényszeríti oly roppant hadsereget tartani, melynek még soha sem léteztek, s melyek eltartása a népek végképi kimerülését s anyagi tönkretétését eredményezi, — ki a többi államokat folytonos ostromállapotban tartja: ily embertől vérlázító tettetés állítoti, hogy egy jelentéktelen német herczeg trónjelöltsége a nagy, hatalmas és féltett Franciaország becsületét és érdekeit veszélyezteti.

Ha háború lesz, csak azért lesz, mert III. Napoleon minden áron és módon erőszakolja azt, mert oly durva kihívó módon sértette a minisztereivel és bérencsajátójával Poroszországot minden ok nélkül, hogy Poroszország a leggyávább állam lenne, ha még sokáig azt eltűrni bírta. — Ha nem akarja, hogy egy Hohenzollern legyen spanyol király, ám támadja meg Spanyolországot, vagy azon hatalmat, ki e jelöltség javára beavatkozik.

De még arra sincs ürügye, mert éppen ő birta rá Primet és Saranot, hogy a köztársaság kikiáltását minden áron megakadályozzák, mert ő Franciaország közvetlen szomszédságában nem tűr meg oly államformát, mely saját népének is leghőbb óhaját képezi, mert a példa igen ragadó lehetne. Napoleon befolyása, pénze s ügynökei gátolták meg, hogy Montpensier vagy Tamás genuai herczeg lehessen spanyol király, az ő pénzével létesítetik születlenül a polgárháború a szerencsétlen Spanyolországban, mert annak kormányát (Prim et consortes) tőle függő eszközöknek akarja megtartani, hogy majdan Izabella fiát, az asturiai herczeget jutassa trónra, kiben egy báb fog birni, melyet kénye kedve szerint cseljainak felhasználhat.

Ezenfelül kell módot találni, hogy a francia nemzetet valamiképp kívül foglalja, mert érzi, hogy a francia népnek az ő államférfiai eszélyébe vetett bizalmának utolsó szikrája is Sadowánál kialudt, érzi, hogy a nemzet értelmisége megutálta, meggyűlölte caesari bohózkodásait, kicsapongásait, s hogy Páris népe csak lesi az alkalmat, hogy uralmát lerázhassa.

Ezen indokok sodorják Napoleont s Franciaországot háborúba, nem pedig egy ismeretlen kis Hohenzollern trónjelöltsége. Hogy ez lehetséges, hogy egy ember ily nemtelen s rutinizása egy világot rémületbe ejthet még ma is, ez nem az ő, hanem az adom demoralizált, jellemtelen európai társadalom szégyene, mely ily herostratesi csinyeket eltűrni képes. —

Pest, július 12.

— A Deák kör július 11-én esti 7 órakor tartott értekezletén a miniszterek közül jelen volt Ráner, Eötvös, Szilágyi, Kerkapolyi s a párt előkelőjei majd mindannyian.

Tárgya a Hódossy és 15 elvtársa által írásban beadott módosítás a köztörvényhatósági tvj. 20. §-ra.

A módosítás eképp hangzik: „20. §. A bizottság tagjainak fele része a törvényhatóság területén legtöbb egyenes államadó fizető azon nagy kör polgárok közül választatik, kik országgyűlési képviselő választására jogosítva vannak és irni és olvasni tudnak, még pedig oly módon, hogy a legtöbb államadó fizetőik oly számban iratnak össze, mely a bizottság összes tagjai számának megfelel, s azoknak fele a választók által kitűrt hat, másik fele pedig megválasztandó.”

21. §. „Az ily módon összeírottak közül a bizottság tagjainak fele része akként választatik, hogy minden választó egy egy névjegyzéket kap s azon az összeírottak neveinek felét kitűrheti, ezzel a nem kitűrtökre adván szavazatát stb.”

E módosításokat beadják írásban: Hódossy Imre, Hrabár Manó, Török Dániel, Smay György, Samassa, Bujánovics Sándor, Eroszt Kelemen, Buzinkay Pál, Eber Nándor, Török Sándor, (soproni), Ráner József, Ferecz, Dénes József, Kadrovics András, Halassy Gyula, Daniel Márton, Zmeskál Zoltán, s még vagy 20 oly tagja van a pártnak, kik ezt aláírni késnek.

A pártban levő románok közül egyetlen egy

sem fogadja el még a Hódossy-Hrabár-féle módosítást sem, azok határozottan a 20. §. ellen fognak szavazni és az ő-szavazok is.

Hódossy igen higgadtan s hosszasan védelmezé elvtársai nevében beadott módosítását, erre Eötvös majd egy óra hosszat replikázott; ezután Ernst Kelemen hasonlólag hatalmasan támogatá Hódossyt, végül kijelenti, hogy ő a virilis szavazatokat el nem fogadja, de azért pártszempontból ellene sem fog szavazni.

Ernst után Kerkapoly védte a törvényjavaslatot a párt többségének helyeslése mellett; a tanácskozmány folytatottatni fog.

A Deák kör mai értekezlete esti 7 órakor. A tegnapi este tartott értekezletről a lapok olvasói már értesítve voltak, s így arra visszatérni nem akarunk.

A tegnapi értekezlet már a Deák körben sem volt távol annyira érdekes, mint az azelőttiek, a tagoknak alig egy harmada jelent meg, a miniszterek közül csak Szilágyi és Ráner voltak látható. A virilis szavazatok feletti folytatódó vitát Bethlen gróf kezdte meg, s utána folytatta Teiki gróf mindkettő a törvényjavaslat mellett; hosszas s valóban kissé unalmas előadásokat és afrikai hőségben nem csoda, ha vajmikevesen hallgatták, amennyiben újate kérdésben emberi lény felhozni többé nem képes.

A két gróf után felállt Pulszky, s egyszerűen azt a kérdést tette fel, — jelentse ki a kormány, hogy a virilis szavazatok, a városok kérdése és a főispáni hatalom kérdéseiből, — ha azokat a többség a törvényjavaslat szerkezte szerint, el nem fogadja, — kabinet-kérdést csinál-e vagy sem? Mert a párt tagjai csak ily módon fogják magukat tájékoztathatni a szavazásánál.

Erre felkelt Szilágyi miniszter, a kissé körülkerülte a kérdést, utólagja kimondá, hogy a jelen kormány az esetben, ha a baloldal a jobboldal egy töredékével a törvényjavaslatot megbuktatja, ő tökéletesen hiszi, hogy becsülettel egy perczig sem maradhat a miniszteri székekben.

Utána Bujánovics kinyilatkoztatta, hogy ő bár a Hódossy-féle módosítást aláírta, miután azonban a kormányt megbuktatni nem akarja, s ha a kormány határozottan kabinet-kérdést csinál, az esetben nem fog ellene szavazni.

Ezután Zmeskál Zoltán azon módosítványát ajánlta a pártnak, hogy a főispán az alispáni és szolgabírói székben 4-edizigleni rokonait vagy sógorait ne cserélődhasson s azonban a módosítvány is Kerkapoly ellenvetése folytán anélkül is inkább elvetette, miután indíványozó attól maga is ellállott.

Szólt meg Csáky Tivadar is pár szót a mostani politikai constellációról, de ennek előadásánál sem volt jobb sorsa a többinél.

A tények e hű rajza után a Deákpart tagjai, — bár a mai értekezlettel a törvényjavaslat feletti vitaközlések befeszítettek — ép úgy tájékozvák, mint azelőtt, mert praes is határozottan nincs. Annál fogva óhajtanó volna, hogy a kormány nyilatkoztassa ki az ülésben, hogy a virilis szavazatok el nem fogadásából kabinet-kérdést csinál, mert az esetben biztosan számíthat a párt nagy többségére.

— Miháilo vitsa új zágábi érseknél Pesten a zágábi főkapitán részéről küldöttség tisztelgett, melynek üdvözlétre a többi között, következőleg felelt:

„Kétségkívül óhajtanunk fogjuk önök s főtiszt. küldöik tüzetesen meg tudni, mily állást szándékozom új hazámban, mint polgár és mint származásom szerint önök fájrokon, elfoglalni. — Biztosított tehát önöket, hogy szerény tevékenységem egyik főadata, törekvésem fő tárgya leendő: a horvát-szlavon nyelv, literatura s tanintézetek fejlődését, felvirágzását szóval, tettel s hazafiai áldozatkészséggel lehetőségem szerint elősegíteni, úgy azon kapcsolatot és barátságos viszonyt, mely Horvát Szlavon és Magyarország közt mindkét nemzet java s dicsőségére századok óta fennállott, és melynek megzavarása mindkét nemzetre, de főleg Magyarországra nézve káros, veszélyes lehetne, lelkiismeretesen ápolni és fenntartani. — Meglevení győződve, hogy e részben a népei boldogságát szívén viselő legkegyelmesebb urunk s királyunk és a magas magyar horvát királyi kormány szándékaival és óhajával is találkozzom, gyanúsítások s rágalmak, bármely oldalról szorrasanak ellenem, elcsúggesztetni nem fognak. Jutalmamat, Isten után, öntudatom tisztaságában és alkotmányos királyunk ő felsége atyai legfelsőbb megelégedésében fogom keresni.”

A spanyol trónjelöltség ügye.

Franciaország roppant károsítottatása még nincs szűnőfélben, s így természetesen, a megellett közvélemény és saját a véres háborút már a külső előt lája: „Sőtét felhők tornyosulnak az égen” — „A politikai láthatár koromfekete felleggel van borítva” s több ily megcsókott közhelektől hemzseg a legtöbb politikai lap vezér-

osik, s éppen ezért nem birunk egy háború következtetésének e perczben még hitelt adni, annál kevésbé, mert egy hatalomnak sincs joga ürügye ily óriási szerencsétlenséget felidézni.

A legújabb tudósítások mind harcziás színezetűek. A pesti malmokhoz Poroszországból jelentékeny megbízások érkeztek fekete kenyérlisztra, a várak ellátására.

Madridból jelentik: Hohenzollern Lipót trónjelölt, egy minisztertanács végzése értelmében, Prim részéről meghívást kapott, hogy Madridba menjen s ott ideiglenesen az első huszárezred fölötti parancsnokságot átvégye.

Olaszország biztos ígéretet vett Napoleontól, hogy az első ágyúszóra, a francia csapatok odahagyják Rómát s az Olaszországnak fog visszaadati.

Törökország lázas sietséggel fegyverkezik, s diplomatiái körökben tudni velük, hogy egy francia-porosz háború esetében, a porta mindenképp Gőrgörországon torolná meg magát, s ezzel a keleti kérdés is folyóvá tétetnek.

Dániában egy francia porosz háború kiáltása rendkívüli örömet okoz. A francia, követ gyakran érkezik Rosensbrún külföldi érrel. Grammont beszéde alkalmából a Haldan táborozó csapatok, továbbá a viborgi helyőrség fényesen illumináltak.

Bécs, júl. 12. A „N. fr. Presse”-nek távirátja Párisból: Ha délutánig Poroszországtól kielégítő válasz nem érkezik, a francia kormány a kamarától engedélyt kérend újra 140,000 embert utonczozhatni, s 500 millió rugó kölcsönt felvehetni.

A mai „Presse” Flórensából egy táviratot közöl, mely szerint a turini lap biztosnak állítja, hogy a flórenzi kormány a francia csapatoknak Rómából való visszavonása fejében Franciaországot támogatni megígérte.

Berlin, július 12. A „Nordd. Allg. Ztg.” a „Pays”-nek Hohenzollern jelöltségét fejtegető cikkeit bírálva, constatálja, hogy a francziáktól emelt harczi lármát a Rajnán innen viszhang nélkül maradt. Bismarck lapja határozottan rosálja Grammont hg nyilatkozatait s kimondja, hogy Poroszország legesekélyebb részt sem vesz az illető jelöltségben s ellene sem tehát semmit a nélkül, hogy magát megalázza. Poroszországnak sem joga, sem kötelessége a töle kívánt szolgálatakat megtenni; és annyit tesz, mint kereszt a vizsályn, hol arra legkisebb ok sincs; ha ez Grammont hg szándéka, úgy közszer is fontolja meg a következményeket. A „Vossische Zg.” kívánatát, hogy a külügyminiszter a spanyol trónjelöltséget illetőleg ne vállaljon oly kötelezettséget, melyet később csak vas és vérrel lehetne beváltani, Bismarck lapja a porosz kormány kívánatával egybehangzóan jelenti ki.

Páris, júl. 12. A kamra tegnapi ülésében Grammont hg kijelenti: a kormány fölfogja az ország türelmedenséget, de most még nem tudat-hajja határozatait. A kormány kielégítő választ vár, s e választ fogja eljárást megvárni. Eddig valamennyi legitim (?) kabinet méltányolni látszik Franciaország neheztelését.

London, július 12. Az alsóház tegnapi ülésében Gladstone kinyilatkoztatta: Anglia a barátság minden jogosult befolyását fölfogja használni, hogy Európa megrázkódását, mely Hohenzollern jelöltségéből származhatik, megakadályozza. Otway aaptalannak mondja azon hirt, mintha Anglia kedvezne ama jelöltségnek.

Madrid, július 11. A kormánylapok bizonyítgatják, hogy Spanyolországnak nem volt szándéka Franciaországnak nehezteléseket okozni, hanem csak a monarchiai kérdés megoldását keresni. Egy Francia- és Poroszország közötti háborúban Spanyolország nem venne részt, feltéve, hogy annak függetlensége tisztelgetben tartatik.

Párisból jelentik: A Norvégia felé utban levő Napoleon herczeg után küldött caesári rendelet, hogy azonnal visszatérjen, amatt Skótiában találta. A herczeg néhány nap múlva Párisba érkezik, s azon este, hogy ha a császár, mint főparancsnok a táborba megy, készen tartandja magát, a regenségekben résztvenni.

Az országgyűlésből.

A képviselőház júl. 12 iki ülése.

Somssich elnök 9 órakor nyitja meg az ülést.

A tegnapi ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után elnök jelenti L u d v i g János halálát. Néhány meleg szóval emlékezik meg az elhunyt érdeméről; mire a ház elhatározza jegyzőkönyvileg fejezni ki sajnálkozását ezen haláleset felett.

A kérvények kiadatnak a kérvény bizottságnak.

Szaplonczay interpellálja a közlekedési minisztert az észak keleti vasút tárgyában. — A debreczeni-szigeti vonalnak f. é. okt. 1-re kiépítését és megnyitvatnia kellett volna, e határidő azonban nem fog megtartatni. Ezen halasztásnak megvannak elfogadható okai, s csakis azt kérdi a miniszter, ha vajon szándékozik-e a halasztás iránt, az országgyűlés elő törvényjavaslatot terjesztetni. Kiadatik a miniszternek.

Tancsics Mihály interpellálja a honvédelmi minisztert, ha tette intézkedéseket azért, hogy a magyarországi egy éves önkéntesek a tiszti vizsgát magyar nyelven tehessék le; vagy ha ez nem tölthető meg, felhasználja-e befolyását az illető helyen ennek ki- és közlése végett. Kiadatik a miniszternél.

Elnök jelenti, hogy Horn megválasztása ellen semmi érdeklődés nem érkezett. Kiadatik a harmadik igazó bizottságnak.

Következik a napirend.
Jámbor Pál nem fogadja el a municipalis törvényjavaslatot, mert az észszerűtlen és nem szabadelvű, miután ellentétben áll a 48-ki törvények szellemével. A többség az 1848-ban dícsősen lobogtatott zászlót, a halál zászlójával akarja felcserélni. A vita előhaladottsága és a nagy meleg miatt nem akar bővebb fejtegetésekbe bocsátkozni, hanem ajánlja a törvényjavaslat elvetését, mert ha ez elfogadtnak, Magyarország nem volna érdemes arra, hogy ezredes fennállását megünneplje.

Jókai Mór a decentralisatio előnyeit igyekszik kimutatni. Hivatkozik Franciaországra, hol szintén ezt akarják előkészíteni. A centralisatio léteztetésére önálló had- és pénzügyi szükség. Ezeket nem bírja Magyarország, miért is a centralisatio nálunk kivétel. — Ezután a virilis szavazatok és a főispánok ellen fordul; ez utóbbiakat a francia praefektekkel hasonlíthatja össze. Mindkettőnek arra kell szolgálnia, hogy a kormány részére a többséget biztosítsa. Egyébiránt a többséget összealkotni igen szép mesterség. E célra lehet a suffrage universel-t, akár az absolutismust választani. A census, megállapítva az egész országra, még némileg megfelelne az egyenlőségnek, a virilis szavazatok azonban privilegiumot alkotnak.

A virilis szavazatoknál tekintet nélkül hagyatnak azon állampolgárok, kik nagy összegeket fizetnek közvetett adóban. A közvetlen adó nem a helyes mérv, miután a nagy földbirtokok urai lehetnek egészen eladósodva. Az ily emberek, kik szegények szegénységüket, a legveszedelmesebbek, mert ezek képesek eladni meggyőződésüket, szavazatukat, sőt még az országot is, csak akad-jón, aki megfizeti. A városokban a virilis szavazat a slendriánt, a czipfot emelne tulsúlyra, és oly egyéneket hozna a képviselőtestületbe, kik igazán vére, semmi adót sem fizetnek, miután a házadó felemeltetik, ők a házbért is szonnal feljebb szállítják. — A magyar nemzetiség a virilis szavazatokkal mitsem fog nyerni. Abrudbánya, Zalaegerszeg, Zalaegerszegben és Ujvidéken a virilis szavazatok után magyarok nem fognak bejutni a képviselőtestületbe. — Szólvégül azon nézetet fejezi ki, miszerint a törvényjavaslat épen nem illik egy parlamentáris, legfeljebb egy reactionarius kormányhoz, s annak elvetésére szavaz.

Győrffy Gyula eláll a szótól. (Élénk tetszés jöbbről és balról.)

Paulini-Tóth Vilmos: A törvényjavaslat veszélyezteti az ország belbékét, amennyiben a privilegiumokat akarja ismét behozni, és a magyar nemzetiségnek mesterséges fölényt biztosítani. A kormány vajjon milyen szint, ha már csakugyan absolutistáknak akar kormányozni. A virilis szavazat igazságtalan, mert minden állampolgár fizet adót vagyona arányában.

Ha a virilis szavazat privilegiuma megadatik a legtöbb adót fizetőnek, miért nem véte ki tekintetbe a vér adó is? Miért nem nyerne azon atyák is nagyobb jogokat, kiknek három vagy négy fia szolgát a hadseregben. — A nemzetiségről nem kell félni; nem veszélyeztetik ezek az ország integritását; féljünk inkább azon magyar osztrák nemzetiségtől, melyet a kiegyezés terem-tett. A törvényjavaslat nem fogadja el.

B. Szathmáry Károly és Szaplonczay József elállnak a szótól. (Élénk tetszés.)

Nyáry Pál azon nézetből indul ki, miszerint a többség azért szavaz a törvényjavaslatra, mert vagy nem ismeri a megyéket, vagy pedig mert belátja, miszerint az ország annyira hanyatlott, hogy azon csakis kétségbeesetten eszközökhöz lehetend egy dolog segíteni: A törvényhozásai önkormányzat förtőssége palladuma az alkotmányosság; a főispánok ugyan csak lassan készen állnak, de annál több biztosítékot nyújtanak az egyének, a községek és a municipiumok szabadságának. Európa csak két országában uralkodott az alkotmányosság, mindkettőnek előnyére szolgált. E két ország Angol és Magyarország. Angol országban nem jutott senkinek eszébe kérdés, ha vajjon az alkotmányosság és a selfgovernment összeegyeztethető-e vagy sem. Angol-országot nagygyá az alkotmány, nem pedig a forradalmak vagy hadseregek tévék.

Magyarország mindig a szabadság előharcosai közé tartozott; a szabadságnak föfeltétele az ellenállási-képesség a hatalom tulkapaszaival szemben. Ezen ellenállást eszközölk Magyarországban a megyék; s midőn arra ezek már nem voltak elég-ségek, megalkották a felelős miniszterium.

A betérjlesztett törvényjavaslatot úgy tekintik, mint lánczot, melylyel az egész országot le akarják bilincseltetni. Benna a centralisatio alapja vettetik meg veszélyes mérvben. Szólvkárhöz-tatja kormányt azért is, hogy bár a végrehajtó hatalom kezei közt van, mégis a bírói hatalmat szintén magához akarja ragadni. Ha valamelyik állampolgár községe intézkedéseivel nincs megelégedve, fellebbezhet a megyéhez; ha a megye ítéletével nincs megelégedve, még van egy harmadik fórum; ez azonban nem egy független bíróság, hanem maga a miniszterium a pártkormány maga.

A törvényjavaslat részleteihez az általános vitánál nem akar szólni. Lehet a kormány azért szerkesztette a törvényjavaslatot úgy, amint van, hogy annak idejében legyen mit nagyilekden fel-áldozni; épen úgy, mint valamely üzletnek megkötésénél rendszeren nagyobb árt szoktak követelni, hogy lehessen alkudni. A törvényjavaslat nem reform, hanem hátrálás, és szólvk ennek folytán annak elvetése mellett nyilatkozik. (Helyeslés balról.)

Rajner Pál belügyminiszter jelenti, miszerint ő felsége a következő törvényeket szentesítte; a Ferencz-csatorna bérbeadásáról szóló és az északi vasutat illető novellaria törvényeket, továbbá a báttaszék-dombvár zákányi vasutáról, az

alföld-fiumei vasut észék-sziszeki részének kiépítéséről, a fel-főbörök tagjainak szaporításáról felemlített póbitól, a Szent Péter-fiumi és csaba b.m.-vásárhelyi vasutakról szólókat; és kéri azok kihirdetését.

Felolvasás által megtörténik, hasonló czálból áttétetve a förendihoz.

Jegyző gr. E. zterházy Pált hívja fel szólásra az újól felvett napirendben.

Gr. E. zterházy Pál a szabadság biztosítását nem a decentralisatioban látja, nem is látja lehetne, hogy a parlamentáris kormány és municipium koordinált legyen, miért is a jelen törvényjavaslatot elfogadandónak tartja, de azon határok szoros megszabása mellett, mely nélkül a szervezés hiányos maradna, t. i. a megyei és községi autonómiában a kormány pozitív beavatkozási joga meghatározassék, viszont a megye országos ügyekbe, politikai ténykedésekbe ne avatkozassék. Pártolja a törvényjavaslatot.

Guthy Benő elnöke szót annak, különösen azért, mivel a közvélemény meghallgatására igen nagy súlyt fektet, és „nem csak el nem fogadja a törvényjavaslatot, de egyenesen elvetettni kéri.“ (Eljenzés balról.)

Ivánka Imre eláll. Eördőgh Frigyes eláll kijelentve, hogy a jelen reactionarius tjavaslat ellen tiltakozik, Kúthy István és Nagy Károly elállnak.

Joanescu Lázár, mint a nép jogainak védője kíván szólni, s mivel a törvényjavaslatban az ide tartozó önkormányzati jogokat megnyír-bálva látja, nem fogadja el azt, valamint Vidacs János sem, abban halálos döfést lát nemzetünk testén.

Babes Vincze (felkiáltás: eláll.) Nincs jelen.

Horváth Sándor még Tanárky azon mondanak valóslását sem látja a törvényjavaslatban cölözva, mintha ez az egység-s állami szabadságot óhajtáná szilárdítani, azért is azt nem pártolhatja, csatlakozik Tisza K. határozati javaslatához.

Ülés vége 2 órakor.

Hoffmann Pál beszéd.

a képviselőház július 9-ki ülésében.

(Vége.)

A t. képviselő ur egy másik nyilatkozatát igen sajnálom, mert csak rossz hatást szülhet, s polemizálva az alsó néposztályokkal, azt állította, hogy a vagyonos osztály vitte véghez azon passzív ellentállást, mely Magyarországot visszahelyezte alkotmányának birtokába. Uram ez szerencsétlen argumentum, de miután kimondottát, én nem vagyok oka, kénytelen vagyok ahhoz szólni. Elismerem én, hogy a vagyonos osztály ellentállott, de ellentállott úgy, hogy a háta megett állott az egész nemzet. (Helyeslés balról.) Ez arról meg vagyok győződve, hogy ha az egész nemzet nem állott volna háta mögött, a vagyonos osztály meg nem védte volna. (Helyeslés balról.)

Továbbá t. ház! nem mulaszthatom el azon t. képv. ur által, de mások által is a virilis szavazat védelmére felhozott azon érve reflektálni, hogy hiszen a virilis szavazat tulajdonképen nem egyéb, mint census. Én igen jól tudom, hogy az amosan vannak a t. képviselők urak közt, akik csak ezen, nézetem szerint, alaptalan állításnál fogva pártolják a törvényjavaslatot. Legyen szabad figyelmeztetni őket azon nagy különbségre, mely a virilis szavazat és a census közt van. A virilis szavazat t. ház, oly jog, melyet aránylag csak kevesen gyakorolhatnak, mert köve van a legnagyobb adófizető; a legnagyobb adófizetővel pedig ellentétben áll a kisebb adófizető: tehát virilis szavazati jogra fogalmilag véve em lehetnek szert nagyon sokan, annál kevesebb mindnyáján. A census ellenben csak quanticitást állít fel, melyre mindenki szert lehet bármint magasra emelkedni, és e qualitatív, legyen az ezer forint, legalább fogalmilag kipezeli ti, hogy az ország minden lakosa ezer forint tud fizetni, de a virilis szavazatra t. ház, ezen alapon mindkinek szert tenni mérőben lehetetlen. Melőztassék tehát megengedni, hogy azon analógiát, melyet a census a virilis szavazatra mellőztünk vonni, visszautasítsam. A census democraticus intézmény is lehet, minthogy a politikai jogok a korlátáról mindenki képe-sít, aki bizonyos qualificatióval bír, vagy azt megszerzi, mert az mindenki által megszerezhető. Ezzel meg lehet barátkozni; arról lehet discus-alni, de a virilis szavazat nem census, hanem valóban aristocraticus intézmény, és e tekintetben győzött meg engem Károlyi képvis. urnak mi-napi nyilatkozata, midőn azt mondá, hogy nem teremtünk kiváltságos osztályt, — mert hiszen mindenki ama bizottságba bejuthat. Ez t. ház, nem így van, mert ama bizottságnak nem lehet mindenki tagja, és ha azok, kik most kevés adót fizetnek, idővel ugyanannyi adót fizethetnek is, mut amennyit most a legtöbb adót fizetők, akkor sem jutnának be a bizottságba, mert akkor vagy az előbbi nagy adófizetők kis adó fizetőkkel lennének, vagy még nagyobbakká. Tehát mondom t. ház, sehogys nem fogadhatom el azon állítást, mely a virilis szavazatot a censussal kívánja indokolni. Továbbá a t. képv. ur megjegyezte, illetőleg az ellenzék ellen fordult, melyet én védelmezni nem akarok, nem tartozik hivatásomhoz, de megjegyzés nélkül hagyni mégis nem akarom.

Azt mondta a t. képv. ur, hogy az ellenzék megyei reactiót akar. Én magam is több ízben vádoltam egyes conorét esetekben az ellenzékét ezen nissal; de a jelen tjavaslatnál nincs ez a véleményem, s azért igenis válaszolni vagyok kénytelen a t. képv. urnak, hogy ellenzékölég állami reactiót látok e tjavaslatban (Élénk helyeslés a baloldalon) és nem megyeit az ellenzék részéről, hanem a tjavaslatban látok reactiót állami téren a 48-ban megállapított alkotmány ellenében. (Zajos helyeslés a baloldalon.) Végre a t. képv. ur azt is állította, hogy másképp, mint a törvényjavaslatlall kormányozni Magyarországon nem lehet. (Tóth Vilmos közbeszólv: Ezt nem mondtam!) Sokkal jobb véleménynyel vagyok a t. kormányról, semhogy a szavaknak hitelt adhatnék; meg vagyok győződve, hogy valamint eddig is más elvek szerint kormányzott, úgy ezentul is kormányozhat. Meglehet, hogy egyesek azt hiszik, hogy másképp nem kormányozhatni. Én részemről azoknak egy tanácssal szolgálók és

ezzel végzem be szavaimat. (Halljuk! Halljuk!) Azon tanácsot adom ug. ane nekik, hogy ez esetben tegyenek le a kormányzástól; (Zajos helyeslés és taps a baloldalon) amennyiben azonban valakinek oly határozott és oly meggyőzött szándéka volna ily elvekkel kormányozni, en részemről csak azon tanácsot adom neki, hogy keressen magának más országot és más népet, (Zajos taps a balon) mert azon nép, mely a hármias b-rez és négy folyam közt lakik, ily elvekkel, nézetem szerint magát kormányoztatni nem engedi. (Szűnni nem akaró viharos taps a baloldalon.)

Az aradmegyei községi erdők rendezéséről.

IV.

I. Az évi vágás kijelölése.

(Folytatás.)

A vágás kijelöléséhez az illető kerületi erdész oly egyéneket állítson, kik az illető kerületben az erdő felügyeletével vannak megbízva, tehát az erdőőrülöket, de nem csak azért, mint-hogy ezen szakmához tartoznak, hanem azért is, hogy a felügyelők alatt történő favágásra vonatkozó többirányú rendeletekkel megbizassanak.

A kijelölés úgy történjék, hogy a vágás szélei mindenütt jól láthatóvá legyenek téve különösen ott, ahová a vágásvonal esik, faragtasanak meg a fák a vágás felé eső részén; — Ezután jelöltesse meg a vágás alá eső egyes fák, mely eljárás azonban a tarvágás és a végvágásnál fő-lősegesse válik.

Hogy a favágót abban ellenőrizni lehessen, miszerint ez ne váglasson ki oly fát, melynek kivágása nem cölözött, a kivágandó fák kijelölése az erdei bélyegkalapáccsal történjék.

II. A falevágása.

A vágás kijelölését követi a falevágás, mi mindig az erdész vezetése és felügyelete alatt történjék.

A falevágása nemcsak magában, de a fanevelésre vonatkozólag is nagy figyelmet igényel; mindfogva ez csakis jól begyakorlott favágókkal cölözésűen kivihető.

A megbízható favágók a kezelést lényegesen könnyítik, azért észszerű, ha az erdész alandó favágókkal rendelkezhetik, mi könnyen megtörténhetik, ha az nekik mindig biztos és ily keresetet biztosít.

Továbbá szükséges, hogy a munkához mért mennyiségben foglaltassanak el a favágók, ne hogy ezek, ha a kelő számmal többen vannak, a munka hiánya miatt más kereset után is kénytelenek legyenek járni. Ellenben, ha aránylag kevés a munkás, a vágás nem végezhető be a kellő időre, de ezáltal ezek többnyire tulkövetelőkké is lesznek.

A fának levágása rendszeren fűrészzel történjék, minthogy a fejszével való levágás, azon felül, hogy több időt vesz igénybe, még körülbelül 2—2 1/2 % a veszteséget is von az elforgácsolás által maga után. — Csakis kisebb átmérőjű fákna, továbbá meredek hegyoldalakon, hol a fűrészzel való döntés nagy nehézséggel jár, és végre, hol a fának alig van értéke, igazolható a fejszével való fadöntés.

Történjék a falevágása akár fűrészzel, akár ped g fejszével, minde esetre a lehető legmélyebben, vagy s közel a földszinhez történjék. — Csakis abban esetben, ha a vágás oly meredek helyen történik, hogy felni lehetne atól, miszerint nagy hőesek alkalmával, a kijebb fekvő erdőrészek a hómalom által némileg veszélyeztetnek, kénytelenítettünk, a hőmegkötés szempontjából, magasabb tukokat hagyni.

III. A fák külön böző használatra való kijelölése.

A falevágása után, vagy pedig lopást tartva ezzel, jelöltesse ki a fa a különböző használati célukhoz képest. Először is jelöltesse ki az épület, azután a szerszám és végre a tűzifa.

Az épületfának kijelölése sokkal könnyebben és biztosabban történhetik akkor, midőn a fa már le van döntve. Először is a legmesszebb választékra alkalmas darabok, vagy mar mghatározott hosszúságban, vagy pedig amennyire a darab epu alkalmas, jelöltesse ki.

A kivántó vagy szükségelt rövidebb választékok hosszúságát az egyes fák törzseire kijelölendők; a fa koronája ott, ahonnan a kezdve épületfának már nem alkalmas, elfűrészelendő. Az ily kijelölést fatűkölök ezután 4 oldalug meg-faragtatván, mi daddig, míg me rendeltetésük helyére nem szállítatnak, aláhelyezett rövid fadarabokonygyodjanak.

A szerszámfa kijelölésénél szintén a hosszabb és kitűnőbb minőségű választékok jelöltesse-nek ki először; midőn ez már megtörtént, jelöltesse ki a különböző célokra megfelelő arobbszerszámfa.

Midőn mind az épület, mind pedig a szerszámfa pontosan kijelöltetett, a hátramaradt részek és hulladékok, a tűzifa különböző nemeihez képest, ölbe vágatnak.

Megjegyzendő még az ölfákészítésre nézve, hogy vannak Aradmegyében oly vidékek, hol gyakorlatban van, az ölfá darabok 4—6' hosszú-ságig való meghágása, mi igen észszerűtalan, részint azért, minthogy a hosszú tönkök széthasi-tása nagyobb nehézséggel jár és az ölfarakó a darabok nehézségénél fogva, az ölet nem képes oly szépen összeilleszteni, mint a rövidebb darabok, részint pedig azért, mivel sokkal több fa esik a hulladékb; az ölfadarabok tehát semmi szin alatt 3' lábnaál hosszabbra ne hagyassanak. (Vége következik.)

Fliegl Nándor,

erdész.

Aradmegye első alispánjának évnegyedes jelentése.

— Betérjlesztett a f. 6. jul. 4-iki megyei közgyűlésre. —

Mélyen tisztelt közgyűlés!

Magyék f. 1870. évi II. negyedébeni állapotról, jelentésemet a következőkben van szerencsém előterjeszteni:

1) Megyénk közegészségi állapota a lefolyt évnegyedben kielégítőnek mondható.

2) A f. 6. év II. negyedében megyénk területén felmerült tüzesetek számát a következőkben tüntetem elő:

a pécsi kerületben	2
simándi	1
ágrisi	2
viágosi	6
b. seb si	1
b. jendi	2
kis-jendi	1
eleki	5
csermői	4

Összesen 24

3) A hasznos házi és mezőgazdasági állatok között, tavasz kezdetétől június közepéig, megyénk néhány községeiben, de ott is csak szór-ványosan az u. n. „lép-ne“ és „torokgyik“ betegség észleltetett, s pedig nevezetesen:

ágrisi ker. Tauoz községben f. 6. máj. 10-től jun. 15-ig 943 marhalétszámból összesen megbetegült 27 db, ebből 17 db meggyógyult, 10 db elhullott;

radnai ker. Berzova községben f. 6. május 14-től jun. 8-ig 720 marhalétszámból összesen megbetegült 29 db, ebből 14 db meggyógyult, 15 db elhullott;

jósasáshelyi ker. Honczisor községben f. 6. máj. 12-től jun. 14-ig 110 marhalétszámból összesen megbetegült 12 db, ebből 5 db meggyógyult, 7 db elhullott.

Örömmel jelenthetem azonban, mikép a fennjelzett helyeken az övrendszabályok és orvosi segélynek annak idejében lett gyors alkalmazása folytán, a fennállott betegség teljesen megszüntet-tett.

Ezzel kapcsolatban egyszersmind sajnálattal kell jelentenem, miszerint a legújabbban vett fő-orvosi értesítés folytán az eleki gulyában viszonyi ittót ki, és hogy ennek következtében megbetegült 12 db, ebből 9 db elhullott, 3 db beteg maradt. A szükséges öv- és rendszabályok azonnali életbe léptetése iránt haladéktalanul intézkedtem és remélhetőleg a fennjelzett betegség, anélkül, hogy nagyobb mérvű elterjedést nyer-hetne, teljesen meg leend szüntetve, és így ezen egy helynek kivételével, a marhák egészségi állapota megyénkben általában jónak mondható.

4) A megyei tisztviselők tevékenységéről a következő kimutatást terjesztem elő:

a) Az alispáni hivatalhoz a lefolyt évnegyed-befolyt:

főispáni elnöki tárgy	5
alispáni	78
váltóügy	87
közigazgatási	2270

Összesen 2440

mely ügydarabok a közgyűléshez tartozókon kívül, mind elintéztettek.

b) A m. polg. tszék tevékenységét f. 6. január 1-től ugyanezen év jun. végeig bezárólag a következőkben terjesztem elő:

	kioszt.	elint. hátr.
Aknay A. törvénzéki ülnök urnak	605	604 1
Ambrus J. „ „ „	536	515 21
Antonovits J. „ „ „	566	566 —
Avary K. „ „ „	747	747 —
Kosztóányi A. „ „ „	567	567 —
Kovács Zs. „ „ „	635	635 —
Misits M. „ „ „	375	375 —
Pchler J. „ „ „	299	298 1
Sorbán J. „ „ „	574	571 3
Szakolczay L. „ „ „	596	596 —
Vannay J. árvász. számvevő	376	370 6

e szerint az összes befolyt ügyek száma: 576

Ebből elintéztetett 5844

Marad elintézetlen 32

c) A m. tkvi tszék tevékenységét f. 6. január 1-étől jun. 30. napjáig bezárólag következőkben tüntetem elő:

E szerint a befolyt ügyek száma ossz. tesz: 3715.

Elintéztetett mind.

d) A m. ügyészség tevékenységét f. 6. April 1-jétől június végeig bezárólag következő kimutatásban terjesztem elő:

Befolyt az iktatókönyv tanusítása szerint összesen 887 tárgy.

Ezekből kiosztatott:

a főügyésznek	304
első alügyésznek	342
másodalügyésznek	241

Elintéztetett:

a főügyész által	mind
első alügyész által	320
másod „ „	236

Hátralék:

a főügyésznel	semmi
első alügyésznel	22
másodalügyésznel	5

Uj ügy

lefolyt összesen 113

Ezekből kiosztatott:

a főügyésznek	45
első alügyésznek	34
másodalnök	34

Első bíróságilag érdemlegesen

elintéztetett ügyek:

a főügyész részéről	33
első alügyész	24
másodalügy.	21

Másodbírósági ellátás végett

befolyt ügyek száma 34.

Ezekből kiosztatott:

a főügyésznek	7
első alügyésznek	15
másodalügyésznek	12

Elintéztetett:

a főügyész részéről	mind
első alügy.	13
másod alügy.	9

Hátralék:

a főügyésznél	semmi
első alügyésznél	2
másodügyésznél	3

Folyamatban lévő ügyek:

a főügyésznél	49
első alügyésznél	10
másodügyésznél	13

Ezen időszak alatt befolyt ügyek nemei:

Nyilvános erőszakoskodás	9
Hivatalos hatalommal visszaélés	2
Vallásbáborítás, istenkáromlás	3
Hamis eskü	1
Erőszakos nem közönséges	1
Nőrablás	1
Gyilkosság	5
Emberölés	5
Gyermekgyilkolás	1
Emberölés vétkes vigyázatlanságból	4
Gyermekkitevés	semmi
Súlyos testi sértés	21
Hamis vád	1
Gyújtogatás	6
Tolvajlás	31
Sikkasztás	5
Bírói zártörés	3
Rablás	—
Szándékos erőszakos kártétel, rongálás	2
Csalás	5
Állatölés	3
Bukás	1
Bűnelkövetés, szöktetés, eltitkolás, orgazdaság stb. által	—
Vádoltak összes száma	257.

Nemzetiség szerint nézve:

Magyar	37
Német	10
Római	195
Szlovák	—
Tót	—
Zsidó	9
Cigány	4

Nemre nézve:

Férfi	220
Nő	37

Kor szerint nézve:

24 évig	50
Ezenfelett	207

Állás szerint nézve:

Határozott foglalkozás vagy mesterség nélkül	5
Napazár, cseléd	58
Földművelő	3
Iparos, kereskedő vagy gyáros	15
Tudományos, művészeti foglalkozású	3
Tisztviselő	14
Földbirtokos vagy tőkepénzes	1
Az előbbi rovatok alá nem eső nők és családtagok	19

(Folytatása következik.)

Uj Sz. Anna, július 10.

Az aradmegyei községi jegyzői egyetemi által, a magas képviselőházhoz felterjesztésül elfogadott kérvény érdemében az „Alföld” 152-ik számában egy cikk jelent meg.

Hogy ki legyen p. cikkíró, mint a dologhoz nem tartozott. — ezáltal mellőzve, azt kívántam válaszolni: miszerint a cikkből kirívó nagydolog látszik, a közs. jegyzőkre hatást gyakorolva gyakorolni nem fog, — ha cikkíró az egyetemi elnök, mint ismeri, vagy annak tudtával azt ismerni nem akarja, — vagy nemkülönben, ha a hivatott kérvényben hangsúlyozott „Emlékirat” tartalmát nem ismeri, vagy arra azt érdemesíteni nem akarja, arról a községi jegyzők, illetőleg ennek egylete mitsem tehet.

Raménylem, hogy p. cikkíró ur ezen nem hozza a választ, mert az illető megengedte, azt, miszerint a közs. jegyzői egyetemi, az unalmas ismétlések kikerülése végett, hivatása az ügy tárgyalásánál fogva, mindenesetre jogosítva volt oly kérvénynek készítése s elfogadása, mit megengedése szerint jónak és kielégítőnek velt.

Együttel a hivatott cikknek bevezetése nézve szükségesnek találtam helyreigazításra megemlíteni, hogy a kérdéses kérvényt nem Aradmegyei jegyzői, hanem Aradmegyebe kötelezett községi jegyzői, kik vagyis a megyei s a községi jegyzői között állásuknál fogva mindenesetre külföldi van — készítettek s fogadták el felterjesztésül.

Palágyi Károly, jegyző.

Az évi vizsgálatok

következő rendben tartatnak a helybeni fogynásiumban.

Jul. 11. és 12. a hittanbéli vizsgálatok tartatnak.	
„ 13-án reggel latin nyelv 8. osztályokban.	
„ délután latin nyelv 5. 3. oszt.	
„ 15-én reggel latin nyelv 7. 4. oszt.	
„ délután latin nyelv 2. 1. oszt.	
„ 16-án reggel magyar nyelv 8. 5. 3. oszt.	
„ délután magyar nyelv 7. 4. oszt.	
„ 18-án reggel magyar ny. 6. 2. 1. oszt.	
„ délután német ny. 8. 4. oszt.	
„ 19-én reggel német ny. 7. 3. oszt.	
„ délután német ny. 6. történelem 5. oszt.	
„ 20-án reggel történelem 8. 4. földrajz 6.	
„ délután történelem 7. földrajz 5.	
„ 22-én reggel történelem 6. földrajz 3. természettan 7.	
„ délután német ny. 5. földrajz 2.	
„ 23-án reggel történelem 3. földrajz 1.	
„ délután természetrajz 6. 5.	
„ 25-én reggel görög ny. 7. természetrajz 2.	
„ délután számtan 8. 6. 3.	
„ 26-án reggel számtan 7. 4. 5.	
„ délután számtan 2. 1.	
„ 27-én reggel bölcsészettan 7. természettan 8.	
„ délután természettan 4. természetrajz 1.	
„ 28-án reggel természettan 3.	
„ 30-án Te Deum — itteni szolgálat.	

A vizsgálatokhoz az illető szülők, gyámok, gondnokok, és a tanügy barátai teljes tisztelettel meghívhatnak.

Az igazgatóság.

Legújabb.

Bécs, jul. 12. A külügyminiszteriumban elkerülhetetlennek tartják a háborút. Franciaország kiadta a parancsot 300,000 embert a Rajna ellen indítani. Egy hadtest az északi tengerpartra fog szállítatni, hogy Hannoverbe vonuljon; a dán hajóhad erősíteni fogja azon haderőt, mely az északi kikötőket fogja bekeríteni. Olaszország megnyerett Franciaország részére, és Dél-Németországot fogja sachtan tartani. Porosz- és Franciaország roppant hadi-készleteket halmoztak össze, csak lovakban van hiány mindkét részen, miért is lóvásárlást fognak Ausztriában megkísérteni. Mihelyt a háborúzenés megtörténik, tilalom fog kiadni lovakat szállítani a monarchiából. A magyarországi monarchia egészen semleges marad, és egyetlen embert sem hivand be.

Bécs, jul. 12. Bizonyos, hogy francia részről a mozgósítási parancs kiadott a hadseregnek. Grammont holnap 140,000 embert és 500 millió frankot fog kérni a francia törvényhozó testületben, Spanyolország fegyveres semlegességben fog maradni. Bismarck Emsben a mainzi és aschleswigi kérdést is szőnyegre hozta. Az afrikai haderő Franciaország felé már utban van. Bismarck jelenleg Emsben tartózkodik.

Bécs, jul. 12. Ma este óta pozitív hírek érkeznek, hogy Francia- és Poroszország köztnemsokára kenyér-törsére kerül a dolog.

Bécs, jul. 12. Az „Augsb. Ztg.” jelenté Sigmaringenből: Hohenzollern herczeg lemond a jelöltségről, hogy visszajárja a spanyol kormánynak a kezdeményezés szabadságát, és erősen elhatározta, hogy kisebb jelentőségű családi ügyét, háboru ügyeül felhasználtni nem enged.

Berlin, jul. 12. Bismarck helyettesítője Thoen a német képviselőknek leplezetlenül kijelenté, miszerint nyolcz nap alatt háboru leend. A tartalék és a landwehrről két tartalék behivatott.

Bécs, jul. 12. Poroszországnak Párisba küldött feleletét a francia kormány nem tartja kielégítőnek. A törés majdnem bizonyos.

Bécs, július 12. A mai „Wiener Abendpost” elismeri, hogy a helyzet igen komoly.

London, jul. 12. A felsőház ülésében egy interpellációra válaszolva, nyilatkozott Granville, hogy ő a francia követ előtt sajnálatát fejezte ki azon erős nyilatkozatok felett, melyeket a francia miniszter tett; azt azonban megengedé, hogy Franciaországban nagy lehet az izgatottság. Megígérte, hogy más országok méltóságának csorbítása nélkül az európai kormányokhoz elterjesztést intézend, a fennforgó kérdés minden oldalú megvitatásának szükségessége iránt.

London, jul. 12. Az alsóházban azt mondta Gladstone, hogy nincs tudomása arról, miszerint a porosz kormány Hohenzollern he megválasztását bármiképen is helyeselné.

Páris, jul. 12. A kamara tegnapi ülésében Grammont felelni akart Aragón interpellációjára, amiben azonban a többségnek „ne válaszoljon ön” kiáltása által meggátoltatott.

Berlin, jul. 12. A kormánylapok ma igen erőlyes hangot kezdenek fújni Franciaország ellen. Gr. Bismarck vasárnap óta Emsben van.

Páris, jul. 12. Mint hírlík, Benedetti francia követ, Emsben a porosz kiáltást a prágai béke szigorú megtartása miatt is interpellálta.

Bécs, jul. 12. Mint a „N. Fr. Presse” értesül, a Bécsben tartózkodó porosz honvéd kötelezettek parancsot kaptak, hogy gyorsan térjenek haza.

Ujdonságok.

— A prostitucióális ügynek városunkban leendő helyesebb, a közegészség és más fontos tekintetek igényeinek megfelelő rendezését,

s különösen az evégett újonnan alkotott rendőri szabályok életbejuttatását a városi közgyűlés a multkor egy bizottságnak tette feladatává. Azt talán felesleges is említeni, hogy ez ügyet halasztani káros következmények nélkül nem lehet, annál megfoghatóbban tehát, hogy a bizottság elnöke mindaddig egyetleneszer sem tartotta érdemesnek a tagokat összehíni. Ez valóban, hogy szeliden fejezzük ki megunkat, nagyon is menthetlen mulasztás, s azért a hozzánk érkezett panna-zok folytán, fel is szólítjuk a bizottság elnökét, hogy a tagokat haladéktalanul hívja össze; ellenkező esetben el lehet ké-zni, miszerint hanyagsága miatt a közgyűlésen felelősségre fog vonatni.

— A tiszavideki vasút társulatnak, mint épen most vesszük ez örvendést hirt, végre sikerült az arad temesvári vasut vonalt a tulajdonosoktól, a m. k. miniszterium beleegyezésével örökáron megvenni. Ha ezen hír csakugyan való, szerencsét kívánunk az igazgatóságnak ezen adquisitiohoz; mert így ahelyett, hogy az árúk Erdélyből Temesváron át vitetnének Pest és Bécs felé, nem lehetetlen, hogy most már megfordítva, Temesvárról Aradon át fognak a szállítások történni, ha ugyan a díj-zabályzat le fog szállítatni.

— A teljes holdfogyatkozás, mint ez a naptárakban jelezve volt, tegnapelőtt valamivel 10 óra után vette kezdetét nálunk. A hold tányérja lassankint mind jobban elstétült, a teljes fogyatkozás 1 óra körül éjfél után volt. Bár a hold ekkor egészen elstétült, távozóval tányérján egyes pontok voltak észlelhetők, melyek gyengén világítva, nem mindig egyenlően fényltek, s majd rózsza, majd szürke színben játszottak. A fogyatkozásnak vége éjfél után 2 óra felé következett be. A szép természeti tüneményt sokan kísérték különösen a fűtéren, mindvégig figyelemmel.

* József főherczeg valamennyi honvédszázadparancsnoksághoz, f. hó 5-én napiparancsot bocsátott ki, melyben a törzs-, fő- és altiszteknek igen hízegő és meleg szavakban tartott közönséget mond azon fáradozásaikért, melyeknél fogva sikerült rövid idő alatt 60,000 honvédet a gyalogságból és 2700 lovas honvédet annyira kiképezni, hogy azok minden pillanatban harcokszerek lehetnek.

* Temesvár sz. kir. város közgyűlése f. hó 12-én Pulszky Ferenc és Hoffman u. Pálnak az országgyűlésen a municipalis kérdésben tanúsított maguktarasáért hálafeleletet szavazott, s egyzersmind őket a város díszpolgáraivá nevezte ki.

p. Az aradi polgári kör szombaton, július 16-án, saját pénztára javára, egy sorsjátékkal egybekötött táncz vigalmat rendezend az aradai kertben. Egy családi belpolitikai ügy ára 1 frt, magánjegy 50 kr. Sorsjegy 10 kr. Kedvezőtlen idő esetére a táncmulatság más alkalmas helyen tartatik meg, miről a közönség értesítetni fog; az előre váltott jegyek érvénye akkorra fennmaradván. — Ugyanezen egyet jövő vasárnap, e hó 17-én, saját helyiségében, d. u. 4 órakor közgyűlést fog tartani az alapszabályok megvitatása végett, mire az érdeklettek ezennel figyelmeztetnek.

p. Szinkör Kedden: E. Kovács Gyula vendégjátékai jutalmául: „Paul Jones.” Az előadás egészében, a színpadunkhoz mért igények szempontjából tekintve, jól ütött ki, mihez nagyobb szabású daraboknál meg eddig nemigen voltunk szoktatva. Ardanyné Hervei I. asszony, mint újonnan szerződött tag d'Auray marquisé szerepében lépett fel. Játéka, szaválása a fejlettebb műterlem jeleit hordja magán; az alapfelfogást következetesen viszi át az egész szerepen; a kiválóbb helyeket találó vonásokkal adja vissza. Közönségünk rokonszenvesen fogadta, s az előadás folyamata alatt több ízben hitta ki. Az igazgatóságnak, s a színházlatogató közönségnek csak gratulálhatunk ez adquisitiohoz. Kovács Gyula meglehetőleg elégedve juralomjátéka eredményével, minden tekintetben. A tel. ház, a zajos tozadás-nyilatkozatok, melyekkel a közönség fogadta, és játékat kísérté: elég érthető jelei annak, mennyire megnyerte közönségünk részéről azon elismerést, melyet meg is érdemel. Mint Paul Jones egészen elemében volt, a nyitl nemis jellemű kalózt erőteljes vonásokkal domborította ki; különösen sikerült a három utolsó felvonás hatásos végjeleneit. Elismeréssel kell szólnunk Piffó Linak a k. a. játékaról is; Margaretha szerepét helyesen fogta fel, mindvégig igyekezett azt telhetőség hű vonásokkal jeleníteni; legukerültebb volt azon hely, midőn a házassági szerződés aláírását megtagadja. Balogh az öreg Achard jól adta. Izsó mint d'Auray marquis buzgóság, s nála méltánylóan eredménytel jatszotta rövid szerepét. Karikásból segy sem nézett ki, hogy Lectoure bírót kellene személyesítenie; a filiszteres szegletesség nem a magasaabb legkörmökben terem. Körösmezőy ugy játszott mint rendesen, ami tudvalevőleg nem sokat mond.

* Liszt Ferencz tegnapelőtt este Pestre érkezett, s báró Augustnál szállt meg. Másnap az országos dalártnépelely rendezőivel érkezett; egyelőre Szeged ardon fog tartózkodni.

* Gr. Andrassy miniszterelnök ur édes anyja a 47 ik éveskúnsági honvédzászlóaljhoz következő sorokat intézte volt: — Nagyságos alczeresd ur! — Nagy kitüntetések vevén nagyságodnak, s a 47. honvédzászlóalj tisztikarának felhívását, sietek ezennel válaszolni, hogy igenis, teljes készséggel ragadok meg minden alkalmat, melyben a honvédelem eszméje iránti őszinte érziutemet nyilváníthatom, de különösen most, midőn a legfanyesebb kitüntetésben részesülök. Büszke vagyok a szerencsére, mely a 47. honvédzászlóalynai czimmet feldiszi, s ezennel felkérve nagyságodat, lenne szives a kitüzendő zászlószentelési napot velem jó előre tudatni, biztosítom, hogy a jelzett idő előtt a zászlószalagot kezeihez küldöm. Addig is nagyrabecsült emlékeztetésbe ajánlott kitünő tisztelettel maradtam nagyságos alezredes urnak, Letenyén, június 26-kán 1870. Öszinte hönleányi indulattal övezve gr. Andrassy Károlyné, szül. Szapáry Etelka grófné.

* A pesti sz. ferencziek záradfőnöke, következő iratot kapta: A ferenczrendi szerzet főtisztelendő főnökének Pesten. Midőn a Pesten székelő tisztelendő sz. Ferencz-rendi szerzetesek a haza gyásznapjaiban néhai gróf Batthyány Lajos Magyarország első miniszterelnökének ham-

vait saját biztonságok koozkázásával, pesti egyházuk sirbáltójában helyezték el, és őrizték meg, oly tettet vittek végre, melylyel nemcsak saját kegyeletüknek adtak kifejezést, és melylyel nemcsak önmagukat tisztelték meg, hanem melylyel az egész magyar nemzet és a haza kegyelme és méltó hálaiban nyitottak lapot a magyarok történetében, minél gva is az egész hza elismerését és halálját érdemelték ki. Kívdies közönségének ismeri tehát ezen szab. kir. város közönsége is önöknek ezen fejhetlen hazafias tettükért legjobbn honfiai halás köszönetét és nagyra becsülését maga részéről őszí tón kifejezni. Kelt Temesvár az 1870. évi június 14-én és következő napjain tartott közgyűlésből. Temesvár szab. kir. város közönsége nevében a polgárnagy Küttel Károly.

* Az oroszán dajkája. A Pesten tartózkodó Casanova asszony orosziana négy nap előtt megellett. Mivel az anya nagyon fiatal, tejépződése nem elégséges s így gondoskodni kellett anyáról, ki az oroszán kölyköt megszoztassa. És találkoztott egy teoyeres talpas nő, aki vállalkozott az oroszán kölyköt megszoztatni s így most már négy napja ő látja el anyatejjel az oroszán kölyköt, mely igen jól érzi magát az emberi dajka mellett.

* Szegeden mint a „Sz. H.” írja, két család egy házban egy konyhán lakik a felsővároson. A családok: Magó Janos és Szalóki János hosszabb ideig odavoltak ugyanegy hajón szolgálatban. távollétük alatt itthon maradt nejeik öszekaptak s folyót rut cziződásban éltek egymással egész mult esztőtökig, midőn férjeik együtt megjöttek. A két férj e napon kikapván pénzt a kormányostól, természetesen egy kis áldomás nem maradhattott el, minek következménye lön, hogy estefelé mindkető jó gajdosan ment haza, hol a várt nyugalm helyett ádás harcra várt rájuk. A két asszony ugyan külön-külön elkezdett férjének keserűen panaszkodni, annyira, hogy a két boros ember csakhamar tűzbe jött s az egyik átment a másikhoz, hogy annak feleségét lehordja, akinek épen csak az kellett, hogy a lelkes méreggel telt pohara kicsordoljon. Szóra szó keletkezett a férjek és asszonyok közt, mely azonban csakhamar tettelességekre ment át. A csata csakhamar általános lett s elterjedt az egész vonalon: a férjek hősi páldáját követék az asszonyok, ezeket a gyermekek, szóval a két család apraja nagya egymásnak esett püfölkés és cibálák egymás harckialítások közt egész addig, míg valamelyik megremült szomszéd értesítése folytán biztos érkezett a hely szinére, ki a kegyetlen tusának véget vetett. Az asszonyi intriga által okozott véres harc eredménye aztán a következtében constataltott 1. Szalóki homlokán egy hasábfával ütött tántog nyitás és a balvállá leütve. 2. Magóé balkarján bicskával keresztül szurva. 3. Magó fije feülről beütve. Ezenkívül a két család mindenik tagján kis-bb-nagyobb sérülések és vérpatakvás. quantum satis.

Szinkör. Csütörtökön, jul. 14. 1. bérlét 10. számban E. Kovács Gyula u. első vendégjátékai: „A fény árnyai.” 100 arany pályadíjt nyert eredeti dráma, 5 felv., írta: Szigligeti.

Az „Alföld” magántávsiürgönye.

Bécs, július 13. (6 óra 30 perc délután) A háboru kikerülhetlen. Olaszország és Dánia Franciaország pártján vannak s készen állnak a háborura. Bajorország a fennforgó ügyben nem lát casus foederist, vagyis oly esetet, hogy kötelezve érezné magát, Poroszországot segítni.

Austria magatartása csak semleges lehet mindaddig, míg a háboru csupán Francia- és Poroszországra marad korlátolva.

Felajthetetlen nóm temetésén résztvevő csehégyesületeknek, nemkülönben a helybeli dalárdáknak s egyeseknek ezennel forró közönetet szavaz.

Kelt Aradon, 1870. július 12.

Dengel Antal.

Üzlet tudósítás.

A gabnaüzletéről. Pest július 12. A buzaüzlet tegnaphoz képest változatlan maradt; mind a kínálat, mind a veteli kedv gyenge. Adas véves alg történt 15,000 mására. A rozs és árpa egészen élettelen; ellenben a zab szilárd volt. A tengeri igen jutányos ajánlat mellett sem jött figyelembe. A repeze nagyon szilárd s itt ott 5 krral drágábban kelt. Eladatott egyébek közt: Buza: 4000 m., 87 fns. 5.75; 2500 m., 84 fns. 5.30; 200 m., 86 fns. 5.47½; 800 m., 86½ fns. 5.55; 100 m., 83 fns. 5.05 kr. Zab: 2500 m., 50 fns. 2.60. Repce: az itteni pályaudvartól: 1000 m. 75 fns. 7.40; 1200 m. 7.33; 1000 m. 7.30 kr.

Az aradi kereskedelmi és iparbank

megvesz és elad mindennemű állam-, ipar- és sorsjegy-kötvényeket, arany- és ezüstpénzeket. — Mindennemű állam- és magán-sorsjegyek kölcsönös megállapodás szerinti részleteztetésre, a legelőnyösebb feltételek mellett adatnak el. (658—3)

A Lloydjegyzetek változatlanok.

Távirati tudósítás

a bécsi börzéről 1870. július 13-án.

5% Metalliques	55.24	Hitelintézet	238.—
Nemzeti kölcsön. 61.25		Váltó Londonra	122.75
1860. évi kölcsön 89.—		Ezüst	120.—
Bankrészevény	685	Arany	5.83

A szerkesztésért felelős: Bottelheim Vilmos.

